

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.6.2002
KOM(2002) 331 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Metodik til horisontal evaluering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Metodik til horisontal evaluering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

1. INDLEDNING: BAGGRUND OG BEGRUNDELSE

I sin rapport til Det Europæiske Råd i Laeken i oktober 2001¹ opstillede Kommissionen en strategi for effektiv evaluering af leveringen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse baseret på:

- i) en styrkelse af sektorrapporteringen
- ii) en årlig horisontal evaluering af disse tjenesteydelser inden for rammerne af Cardiff-processen
- iii) benchmarking af effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne, for at opnå en tilfredsstillende levering af forsyningspligtigheder inden for de områder, der hverken er omfattet af sektorrapportering eller af den årlige horisontale evaluering. Her vil Kommissionen yde medlemsstaterne bistand i forbindelse med benchmarkinganalyser.

Den her foreslåede strategi er i overensstemmelse med Kommissionens generelle initiativer til forbedring af styreformer og lovgivningskvalitet i EU.²

Den 7. december 2001 præsenterede Kommissionen "*Markedseffektiviteten inden for netværksindustrier, der tilvejebringer forsyningspligtigheder - første horisontale evaluering*"³ som bilag til "*Rapport om Fællesskabets produkt- og kapitalmarkeder*"⁴. Der var her tale om en første respons på den anmodning, som Det Europæiske Råd fremsatte i erklæringen om forsyningspligtigheder, der var knyttet som bilag til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Nice. Den udgjorde et grundlag for den fremtidige horisontale overvågning og evaluering af disse tjenesteydelser.

Det Europæiske Råd i Laeken, Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) og Det Europæiske Råd i Barcelona samt Europa-Parlamentet har alle opfordret Kommissionen til at lade udarbejde en metodik til evaluering af forsyningspligtigheder og at foretage regelmæssige evalueringer af disse tjenesteydelser. Denne meddelelse er en reaktion på disse opfordringer. Der opstilles her en metodik, som Kommissionen vil anvende i forbindelse med fremtidige horisontale evalueringer.

Horisontal evaluering udelukker ikke sektorspecifik overvågning af markeder eller netværksindustrier og griber heller ikke på nogen måde ind heri. Ved at levere en horisontal vurdering af resultaterne og virkningerne af nationale politikker og fællesskabspolitikker vil den tværtimod udbygge og supplere de informationer, der fås gennem den sektorspecifikke overvågning.

¹ KOM (2001) 598 af 17.10.2001.

² Hvidbogen om nye styreformer i EU (KOM(2001) 428 af 25.7.2001; handlingsplanen om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer (KOM(2002) 278 af 5.6.2002).

³ SEK (2001) 1998.

⁴ KOM (2001) 736 endelig.

At evaluere netværksindustrier, der leverer forsyningspligtigheder netop nu, kan begrundes i den kendsgerning, at disse sektorer for øjeblikket undergår strukturelle reformer som følge af reguleringsmæssige, teknologiske, samfundsmæssige og økonomiske ændringer. Dertil kommer, at de netværksindustrier, der leverer disse tjenesteydelser, har en betydelig indvirkning på konkurrenceevnen, eftersom de tegner sig for en stor andel af EU's BNP og beskæftigelse, og de tjenesteydelser, de tilbyder, repræsenterer et betydeligt input for den europæiske økonomi.

Der er et større behov for, at industrier, der leverer forsyningspligtigheder, gøres til genstand for horisontal evaluering, sammenlignet med andre industrier, der også har en stor indvirkning på konkurrenceevnen, fordi disse tjenesteydelser opfylder vigtige samfundsmæssige og politiske målsætninger. Disse tjenesteydelser kan bl.a. bidrage til at styrke den sociale og geografiske samhørighed, fordi markedsresultaterne ikke altid lever op til det samfundsmæssigt ønskelige serviceniveau. Det er således nødvendigt at evaluere disse sektors effektivitet for at sikre, at de løbende strukturelle ændringer ikke hindrer, at disse samfundsmæssige og politiske mål nås.

Hvis vi skal nå de mål vedrørende bæredygtig vækst, beskæftigelse og samhørighed, som er opstillet i traktaten, er det vigtigt, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse udføres tilfredsstillende. Det er derfor nødvendigt, at der foretages horisontale evalueringer på fællesskabsplan. Som forklaret nedenfor, er det nødvendigt at anvende subsidiaritetsprincippet, når omfanget af disse evalueringer skal fastlægges.

Hvad angår den i punkt (iii) ovenfor nævnte benchmarking af foranstaltninger, som træffes for at sikre passende effektivitet i udførelsen af forsyningspligtigheder, og som ikke er omfattet af disse horisontale evalueringer eller af sektorrapporter, agter Kommissionen at gennemgå eventuelle henvendelser fra medlemsstaterne fra sag til sag.

2. MÅL

Denne meddelelse er en videreudvikling af den strategi, Kommissionen opstillede sidste år. Den skal yde et positivt bidrag til beslutningstagningsprocessen på alle politikområder med relation til netværksindustrier, der leverer forsyningspligtigheder, ved at fremlægge en metodik, der kan hjælpe med til at producere præcise, udførlige og komparative evalueringer af disse netværksindustriers effektivitet og af de tjenesteydelser, de leverer. De systematiske og regelmæssige vurderinger af effektiviteten vil levere information og vejledning til udarbejdelse af politikker, navnlig i forbindelse med markedsåbnings- og reformprocessen, og hjælpe med til at afgøre, om markedsresultaterne er i overensstemmelse med de samfundsmæssige og økonomiske målsætninger for EU.

Evalueringerne vil være baseret på faktuelle oplysninger om udviklingen inden for disse industrier og tilbagemeldinger fra borgere, forbrugere og andre interessenter. Man vil overvåge og rapportere om effektiviteten inden for de netværksindustrier, der leverer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, da disse sektorer for øjeblikket influeres af strukturreformer og åbningen for konkurrence. I den henseende vil de horisontale evalueringer fokusere på følgende spørgsmål:

1 Hvordan har konkurrencen udviklet sig inden for disse industrier, og hvor stor indflydelse har markedsåbningsprocessen haft på disse ændringer?

Ved undersøgelsen af konkurrenceudviklingen inden for disse sektorer, især den udvikling, som er et resultat af markedsåbningen, vil der blive taget hensyn til ændringer i såvel udbuds- som efterspørgselsstrukturen. Førstnævnte omfatter bl.a. ændringer i antallet af konkurrenter,

udviklingen i priserne, graden af åbenhed i markedet i retlig henseende og udviklingen i koncentrationen. Sidstnævnte vil f.eks. omfatte en undersøgelse af, om større valgfrihed har medført, at brugerne skifter udbyder.

2 *Har disse ændringer haft indvirkning på markedseffektiviteten?*

Et andet mål er at vurdere, om ændringer i konkurrencen har haft en positiv indvirkning på netværksindustriernes effektivitet hvad angår produktivitet, innovation, beskæftigelse eller vækst, men også på lige så vigtige aspekter som prisoverkommelighed, kvalitet og tilgængelighed af disse forsyningspligtigheder.

3 *Hvordan er disse ændringer blevet opfattet af brugerne?*

Som nævnt i september 2000-meddelelsen [KOM(2000) 580] og Kommissionens 2001-rapport [KOM(2001) 598] bør man være opmærksom på forbrugernes opfattelse af markedseffektiviteten⁵. For at kunne vurdere, om denne ændring i effektivitet er gennemsigtig for og værdsættes af forbrugerne, vil Kommissionen foretage undersøgelser af forbrugernes tilfredshed. Mere generelt er det nødvendigt, at der tages hensyn til alle interessenters opfattelse. En eventuel diskrepans mellem brugernes opfattelse og disse industriers faktiske markedseffektivitet vil være et tegn på, at der er behov for større transparens, bedre kommunikation og bedre dialog med brugerne om disse industriers markedseffektivitet.

3. FORSLAG TIL FREMGANGSMÅDE

3.1. Principper

Ved udarbejdelsen af denne metodik har Kommissionen taget hensyn til følgende principper:

- a) Metodikken skal tilpasses den evolutionære karakter, der kendetegner forsyningspligtigheder.

Som anført af Kommissionen i 2000-meddelelsen om forsyningspligtigheder, er disse tjenesteydelser genstand for en konstant social, økonomisk og teknologisk udvikling. Det er derfor ikke muligt og heller ikke til nogen nytte på forhånd at fastlægge en præcis og permanent struktur for en horisontal evaluering af disse ydelser. Evalueringens sektormæssige rækkevidde og tematiske fokus skal udvikle sig sammen med tjenesteydernes og med disponibiliteten af data.

- b) Metodikken skal være omfattende - der skal tages hensyn til de økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige dimensioner af markedseffektiviteten for så vidt angår de netværksindustrier, der leverer forsyningspligtigheder.

Disse tjenesteydelser har en indvirkning på den økonomiske udvikling, jobskabelsen, den sociale samhørighed, regionernes afbalancerede og harmoniske udvikling, den bæredygtige udvikling og andre samfundsmæssige målsætninger, såsom sikkerhed og stabilitet for så vidt angår levering af tjenesteydelserne. Metodikken skal i sidste ende dække alle disse dimensioner, og for så vidt datadisponibiliteten tillader det, vil den gøre dette lige fra starten.

⁵ Udtrykket "brugere" omfatter såvel erhvervmæssige forbrugere som private forbrugere. For nemheds skyld vil sidstnævnte herefter blive omtalt som forbrugere.

Den første horisontale evaluering viste imidlertid, at dette langt fra vil være muligt på nuværende stadium. Der skal en yderligere indsats til for at udfylde hullerne i den aktuelle datadisponibilitet, bl.a. udvikling af nye indikatorer, især til at måle markedseffektivitetens kvalitative dimensioner og de eksterne virkninger, som er resultatet af disse servicesektorers markedseffektivitet. Implementering af denne metodik og samarbejde med interessenterne skulle gøre det muligt for os at udvide rækken af indikatorer, der vil være til rådighed på lang sigt.

- c) Metodikken skal bygge på en konsekvent anvendelse af subsidiaritetsprincippet.

Som nævnt i 2001-rapporten om forsyningspligtigheder "er det generelt medlemsstaterne, der har til opgave at definere, hvilke særlige krav der skal stilles til leveringen af disse tjenesteydelser, og at sikre, at kravene overholdes". Denne metodik er således fokuseret på fællesskabsdimensionerne af leveringen af forsyningspligtigheder, især hvad angår opfyldelsen af de politiske målsætninger, der er fastlagt i det regelsæt, der er udarbejdet på fællesskabsplan vedrørende levering af disse tjenesteydelser. Fokus vil være på den indvirkning, det vil have på integrationen og på det indre markeds funktion, idet der tages hensyn til både erhvervs- og forbrugerperspektiver. I forbindelse med analysen vil der blive taget hensyn til situationen i de forskellige medlemsstater, men målestokken for evalueringen vil være de mål, der er opstillet på EU-plan. Ved analysen vil man dog også søge at sætte fokus på nytteværdien og afdække "bedste praksis" i medlemsstaterne.

En succesfuld implementering af denne metodik afhænger i meget høj grad af samarbejdet med medlemsstaternes myndigheder, herunder de regeludstedende, hvis bidrag og samarbejde vil være af afgørende betydning, hvis det skal lykkes os at forbedre de til rådighed stående oplysninger. Der vil imidlertid ikke blive pålagt medlemsstaterne nogen ny proces eller rapporteringspligt i forbindelse med implementeringen af denne metodik.

- d) Metodikken skal være gennemsigtig og pluralistisk i betragtning af disse tjenesteydelsers klare samfundsmæssige dimension.

Metodikken skal tage hensyn til borgernes holdninger, da forbrugerne og interessenterne er et væsentligt element i evalueringen af markedseffektiviteten. Som det fremgik af sidste års rapport, vil der blive etableret "*en permanent mekanisme til overvågning af borgernes holdninger og af, hvordan de udvikler sig*". Interessenterne, herunder arbejdsmarkedets parter, vil også på ad hoc-basis blive hørt vedrørende specifikke spørgsmål.

Offentlighedens deltagelse ville kunne udvides betydeligt, sådan som det henstilles i Europa-Parlamentets beslutning⁶. Parlamentet foreslår, "*at der arrangeres en debat mellem de forskellige eksisterende overvågningsorganer (ØSU, Regionsudvalget, rådgivende organer, sammenslutninger, der er involveret i initiativer vedrørende forsyningspligtigheder, samt forbrugersammenslutninger)*". Der skal tages hensyn til resultaterne af denne debat, de skal være retningsgivende ved den årlige horisontale evaluering, og evalueringen selv skal være genstand for debat.

⁶ Europa-Parlamentets beslutning om Kommissionens meddelelse om forsyningspligtigheder i Europa (KOM(2000) 580 - C5-0399/2001 - 2001/2157(COS)). Endelig udgave: A5/0361/2001. Ordfører: Werner Langen. 17. oktober 2001.

3.2. Anvendelsesområde

Ved evalueringerne vil der blive fokuseret på tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, og ikke-økonomiske forsyningspligtydelser⁷ vil ikke blive gjort til genstand for evaluering. I første omgang vil de fremtidige horisontale evalueringer omfatte følgende sektorer: lufttransport, lokal og regional offentlig transport, elforsyning, gasforsyning, posttjenester, jernbanetransport og telekommunikation.

Denne sektordækning kan udvides (eller reduceres) i fremtiden, afhængigt af udviklingen i de forskellige sektorer. Radio- og tv-sektoren vil være blandt de mulige kandidater. I disse tilfælde vil metodikken udvikle sig, således at den tager hensyn til netop de særpræg, som karakteriserer nye sektorer, der skal dækkes. Evalueringerne vil i princippet omfatte alle medlemsstater (under forudsætning af at der er data til rådighed vedrørende de pågældende emneområder). Hvis det måtte være relevant, og såfremt der er data til rådighed, vil der blive taget hensyn til regional information i de enkelte medlemsstater. Nye medlemsstater vil blive omfattet fra og med 2005.

4. RAPPORTER OM OUTPUT OG STRUKTUR

Kommissionen vil udarbejde årlige rapporter, hvori den præsenterer resultaterne af den horisontale evaluering af forsyningspligtydelser inden for rammerne af Cardiff-processen vedrørende økonomisk reform. Tidspunktet for udarbejdelse af disse rapporter vil blive afpasset efter tidsplanen for udarbejdelsen af Kommissionens rapport til forårsmøderne i Det Europæiske Råd. De vil bestå af tre hoveddele.

4.1. Analyse af strukturelle ændringer og markedseffektivitet

I denne del vil Kommissionen anvende kvantitative og kvalitative indikatorer til at vurdere rammebetingelserne for konkurrencen og den heraf resulterende markedseffektivitet inden for de netværksindustrier, der leverer forsyningspligtydelser. I det omfang der er data til rådighed, vil denne del dække følgende:

- i) Ved analysen af konkurrencestrukturen vil man se på udviklingen i **udbudsstrukturen** for så vidt angår markedets åbenhed set ud fra et retligt synspunkt, konkurrencebetingelserne, antallet af aktører og disse adfærd. Formålet med denne vurdering vil være at fastslå, om der er tale om aktiv konkurrence mellem leverandørerne⁸, om udbudsstrukturen ændrer sig, og om der foreligger hindringer for markedsadgangen, som f.eks. sammenkoblingsproblemer eller diskriminerende markedsadgang. Analysen skal afdække leverandørernes adfærd og mulige adgangshindringer såvel på indenlandsk som tværnationalt plan. Dette sidste spørgsmål er vigtigt, da et af formålene med markedsåbningsprocessen er at skabe enkeltmarkeder i netværksindustrierne. For det andet vil man i rapporten vurdere, om ændringer i konkurrencebetingelserne har været ledsaget af ændringer i **efterspørgselsstrukturen**. Blandt andre indikatorer vil der blive foretaget en nøje undersøgelse af forbrugeradfærden.

⁷ Se tillæg til KOM(2001) 598 af 17.10.2001 med hensyn til definitioner af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse og ikke-økonomiske tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse er det udtryk, der anvendes i traktatens artikel 86, og det refererer til markeds-mæssige tjenester, som medlemsstaterne henfører under public-service-forpligtelser ud fra kriteriet om "tjenesteydelser, der skal udføres i almenhedens interesse".

⁸ Denne analyse foregriber ikke en mere detaljeret analyse af den effektive konkurrence på sektorniveau, baseret f.eks. på eksistensen af en dominerende stilling.

- ii) I rapporten vil man dernæst vurdere **markedseffektiviteten** inden for netværksindustriene i bred forstand, da strukturelle ændringer og forøget konkurrence efter al sandsynlighed vil have indvirkning på de forskellige dimensioner af markedsresultaterne i disse sektorer. Indikatorerne vil ikke kun give oplysning om de beskæftigelsesmæssige og økonomiske resultater målt i priser eller produktivitet, men også om opfyldelse af forpligtelser med hensyn til forsyningspligtigheder, især om kvaliteten af tjenesteydelserne, adgangsbetingelser, prisoverkommelighed og prisbetingelser, miljømæssige hensyn samt konsekvenserne for den sociale og territoriale samhørighed. Man vil være særlig opmærksom på den indvirkning, som ændringer i disse sektorer vil have på forskellige brugere og forbrugere. I betragtning af den vigtige territoriale dimension, som leveringen af mange af disse tjenesteydelser vil have, vil der blive udviklet indikatorer til at måle markedseffektivitetens indvirkning på den territoriale samhørighed. Endelig vil man i forbindelse med evalueringerne vurdere, om de opstillede mål kan nås med de foranstaltninger, der er fastlagt i **lovgivningen**.

Det tekniske bilag til denne meddelelse omfatter en foreløbig liste over indikatorer, der er baseret på de oplysninger, der foreligger fra sektorovervågningen, og andre indikatorer, som eventuelt vil kunne udvikles i fremtiden. Denne liste vil blive udvidet og blive mere præcis, efterhånden som denne metodik udvikles og implementeres.

4.2. Resultater af den løbende forbrugerhøringsproces

Denne høring vil være et af nøgleaspekterne i den horisontale evalueringsproces. Den vil levere værdifulde oplysninger til brug i forbindelse med udarbejdelsen af sektorpolitikker og i forbindelse med den samlede vurdering af den offentlige politik med hensyn til de netværksindustrier, der leverer forsyningspligtigheder, i og med at man hermed kan vurdere, om udviklingen i netværksindustriernes effektivitet opfattes og værdsættes af brugerne.

Der vil blive udviklet to redskaber til at overvåge udviklingen i **forbrugernes mening** om leveringen af forsyningspligtigheder.

- i) For det første vil Kommissionen regelmæssigt opstille indikatorer, der måler forbrugernes tilfredshed med hensyn til forskellige aspekter af levering af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Indikatorerne vil afspejle forbrugernes opfattelse baseret på paneldata indsamlet med dette formål for øje. De bl.a. vil tage hensyn til prisoverkommelighed, kvalitet, tilgængelighed, gennemsigtighed af markedet, registrerede forbrugerklager, kontraktmæssige relationer til leverandørerne og regionale dimensioner af tjenesteudbuddet.
- ii) Kommissionen vil også foretage ad hoc-undersøgelser med henblik på at samle flere oplysninger fra forbrugerne og forbrugerorganisationerne om specifikke aspekter af forsyningspligtigheder.

Når der tages hensyn til forbrugernes meninger, vil opmærksomheden være henvendt på de forskellige typer forbrugere. Man vil således være særligt opmærksom på markedsåbningens indvirkning på de forbrugere, der er mest følsomme over for ændringer i leveringen af forsyningspligtigheder⁹.

⁹ Man vil være meget omhyggelig med fortolkningen af forbrugerundersøgelser.

Kommissionen vil offentliggøre et udbud vedrørende ekstern levering af disse tjenesteydelser i de kommende år, startende i 2003. Man vil prioritere produktionen af data af høj kvalitet og med stor dækning.

4.3. Tværsektoral revision af horisontale emneområder

I denne del vil Kommissionen rapportere om **horisontale emneområder**, som vedrører alle eller de fleste af de tjenesteydelser, som evalueringen dækkede, men som ikke er genstand for regelmæssig sektorovervågning. Den vil tage spørgsmål op som f.eks. markedsåbning og reform af netværksindustrier og beskæftigelse, deres integration på europæisk plan, deres miljømæssige indvirkning, produktivitet og teknologiske ændringer eller deres konsekvenser for den sociale og territoriale samhørighed.

Ved disse revisioner af horisontale emneområder vil man få værdifuld information med henblik på at kunne:

- i) skabe en yderligere værdiforøgelse af sektorevalueringen og -overvågningen
- ii) udvide rækken af emneområder, som regelmæssigt er dækket i del 1 af de horisontale evalueringsrapporter
- iii) udvikle nye indikatorer og datakilder til brug ved den regelmæssige overvågning af forsyningspligtigheder.

I dette øjemed vil eksterne undersøgelser blive overdraget til eksperter. Ved udarbejdelsen af denne tredje del af rapporterne og på ad hoc-basis vil relevante interessenter blive hørt.

5. TIDSPLAN OG OVERGANGSFORANSTALTNINGER

Kommissionen vil udarbejde årlige rapporter med henblik på at implementere denne metodik, startende i efteråret 2003. Den vil udvikle og tilpasse den anvendte metodik på basis af de indvundne erfaringer under hensyntagen til de kommentarer og bidrag, den modtager fra medlemsstaterne, fællesskabsinstitutionerne og andre berørte parter. I 2006 vil der blive foretaget en mere omfattende vurdering for at evaluere, om den valgte fremgangsmåde tilgodeser de opstillede målsætninger - med henblik på en eventuel senere revision.

Senest ved udgangen af 2002 vil Kommissionen som led i Cardiff-processen lade sine tjenestegrene udarbejde et arbejdsdokument, som opdaterer den første horisontale evaluering af forsyningspligtigheder, der blev offentliggjort sidste år. Denne opdatering vil bestå af:

- i) en horisontal evaluering af leveringen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse baseret på tilgængelige indikatorer
- ii) en ny forbrugerundersøgelse om leveringen af disse tjenesteydelser, hvor man opdaterer og sammenligner resultaterne med det Eurobarometer, der blev offentliggjort af Kommissionen i efteråret 2000.

Bilag

De kvalitative og kvantitative data, der indgår i rapporten, vil blive indsamlet fra eksisterende datakilder under anvendelse af den eksisterende informationsinfrastruktur, herunder de forskellige benchmarking-analyser, som Kommissionens tjenestegrene har foretaget, og fra ad hoc-undersøgelser. Da mangelen på data kan betyde en alvorlig begrænsning af disse aktiviteter, er et tæt samarbejde med dataleverandørerne - især medlemsstaterne, de nationale regeludstedende myndigheder og interessenterne - påkrævet. De sektorer, som undersøges i de 15 medlemsstater, vil i princippet omfatte:

- Luftransport: opdelt efter EU-transport og ikke-EU-transport, og efter passagertransport og godstransport
- Elforsyning: opdelt efter erhvervsmæssige og private forbrugere, og efter produktion, transmission, levering til den endelige forbruger
- Gasforsyning: opdelt efter erhvervsmæssige og private forbrugere, og efter produktion eller import, transmission, distribution og levering til den endelige forbruger
- Posttjenester: opdelt efter indenlandsk post (dvs. breve og direct mail), grænseoverskridende post, indenlandske pakkeforsendelser og grænseoverskridende pakkeforsendelser
- Jernbanetransport: opdelt efter indenlandsk og grænseoverskridende transport, og efter passagertransport og godstransport
- Telekommunikation: opdelt efter lokale opkald, fjernopkald og internationale opkald og forskellige typer adgang, herunder adgang til abonnentledninger
- Lokal og regional offentlig transport: opdelt efter bus og letbane/metro.

Nedenstående liste over indikatorer giver en ramme for analysen. Nogle indikatorer foreligger allerede, mens andre skal udvikles. Dertil kommer, at deres relevans og definition vil variere fra industri til industri. Endelig vil listen over indikatorer som følge af den evolutionære karakter af de tjenesteydelser, der leveres af netværksindustriene, hele tiden skulle revideres. Principielt er det sådan, at allerede eksisterende datakilder og eksisterende informationsinfrastrukturer derfor vil blive prioriteret. Følgende liste er baseret på ønskede indikatorer, hvoraf nogle endnu ikke foreligger.

A. Analyse af konkurrencerammen

- a) Udbudsrelaterede aspekter af markedsstrukturen. Der vil blive anvendt kvantitative indikatorer til at vurdere, om der udvikler sig konkurrence mellem udbydere, og om der kommer konkurrenter ind på det liberaliserede marked.
 - i) Procentdel af efterspørgslen, der retligt og rent faktisk er åbnet for konkurrence
 - ii) Dato for fuldstændig retlig markedsåbning
 - iii) Identificering af den etablerede udbyder
 - iv) Antal konkurrenter i det pågældende segment

- v) Procentdel af befolkningen, der kan vælge mellem mere end x udbydere i det pågældende segment
- vi) Markedsandel for så vidt angår den etablerede udbyder i det pågældende segment
- vii) Koncentrationsgrader
- viii) Virksomhedernes internationalisering.

Andre indikatorer vil give oplysninger om strukturen og reguleringen af udbuddet.

- i) Graden af vertikal integration for så vidt angår den etablerede udbyder og andre konkurrenter
- ii) Regulerende myndighed: identitet, beføjelser (ret til at give anvisninger, ret til at idømme bøder, forudgående eller efterfølgende regulering)
- iii) Væsentlig facilitet: identificering, typen af tredjepartsadgang (reguleret eller forhandlet og andre typer adgang til specifikke netværkssegmenter) for både indenlandske og udenlandske konkurrenter, arten af aktivitetsadskillelse ("unbundling") (regnskabsmæssig, ledelsesmæssig, retlig, ejermæssig).

Andre indikatorer skal give oplysning om, hvorvidt der er hindringer for adgangen (på indenlandsk plan ved at afdække eventuelle diskriminerende adgangsbetingelser, samt på grænseoverskridende plan). Opmærksomheden vil især være henvendt på eventuelle sammenkoblingsproblemer mellem netværk, enten på grund af kapacitetsmangel eller på grund af ineffektiv anvendelse af disponibel kapacitet.

- i) Gebyrer for adgang til netværket for indenlandske og udenlandske konkurrenter (herunder adgangsgebyrer for import, eksport og transit)
- ii) Prisfastsættelsesordningens struktur og transparens
- iii) Tid og omkostninger for at få adgang til netværket
- iv) Procentdel af leverancer udført via tredjemand med adgang til nettet
- v) Import i procent af det indenlandske forbrug
- vi) Samtrafik/sammenkobling i procent af den indenlandske kapacitet
- vii) Offentliggørelse af disponibel reservekapacitet
- viii) Procentdel af kapacitet, som reserveres af den etablerede udbyder (herunder integrerede virksomheder).

b) Efterspørgselsrelaterede aspekter af markedsstrukturen

Indikatorerne vil give oplysninger om, hvorvidt ændringer i markedsstrukturen har haft indvirkning på efterspørgselsstrukturen.

- i) Sektorens mængdemæssige vækst

- ii) Procentdel af forbrugere, som inden for de seneste tre år har skiftet udbyder mindst én gang i det markedssegment, der er åbent for konkurrence
- iii) Efterspørgslens priselasticitet.

B. Netværksindustriernes markedseffektivitet

- a) Økonomisk og beskæftigelsesmæssig effektivitet (så vidt muligt under hensyntagen til den regionale dimension)
 - i) Sektorens bidrag til BNP
 - ii) Sektorens bidrag til beskæftigelsen
 - iii) Beskæftigelsesudviklingen hos den etablerede udbyder
 - iv) Beskæftigelsesudviklingen i sektoren
 - v) Sektorens produktivitet målt som produktion pr. beskæftiget
 - vi) Den etablerede udbyders produktivitet målt som produktion pr. beskæftiget
 - vii) Innovationen i sektoren målt på patenter og FoU-aktivitet
- b) Tjenesteydelsernes pris
 - i) Udviklingen i priser i indenlandsk valuta i reale og nominelle værdier
 - ii) Relativt prisniveau i euro sammenlignet med EU-gennemsnittet
 - iii) Prisoverkommelighed: prisen for tjenesteydelserne i forhold til den indkomst, som forbrugere med lav-/gennemsnitsindkomst oppebærer (for forbrugere med forskellige indkomstniveauer)¹⁰.

c) Tjenesteydelsernes kvalitet

Kvalitetsaspekterne af tjenesteydelser udført af industrier, der leverer forsyningspligtigheder, varierer fra industri til industri. Indikatorerne skal derfor afpasses efter situationen i den enkelte sektor. Indikatorerne nedenfor skal tjene som illustration. Rækken af indikatorer vil blive udvidet i takt med datadisponibiliteten.

- i) Tjenesteydelsernes pålidelighed
 - (1) Afbrydelser eller forsinkelser i ydelserne angivet i minutter/timer/dage/uger
 - (2) Andel af befolkningen, som inden for et år har været berørt af afbrydelser eller forsinkelser i ydelserne
 - (3) Tid, der har været nødvendig til reparation efter afbrydelser i ydelserne, eller gennemsnitlig varighed af reparation.
- ii) Tilgængelighed

¹⁰ Når der indberettes oplysninger om forbrugere og brugere, vil forskelle i forbrugertyper, indkomstniveauer eller regionalt tilhørsforhold blive angivet, såfremt datadisponibiliteten tillader det.

- (1) Tid, der er nødvendig for at blive opkoblet til nettet
 - (2) Antal postkontorer / antal postkasser pr. indbygger
 - (3) Antal passagersæder (tog, fly) pr. indbygger
 - (4) Adgang til tjenesteydelser i forskellige geografiske områder
- iii) Sikkerhed
- (1) Antal uheld i forhold til rejselængde og/eller passagerer
 - (2) Sikkerhedsindikatorer efter sektor
- d) Indvirkning på leveringen af forsyningspligtigheder
- i) Nettetens tæthed og udvikling (f.eks. nye og indstillede lufttransportruter)
 - ii) Procentdel af befolkningen, der ikke har adgang til tjenesteydelsen (angivet efter subnationalt geografisk område)
- e) Miljømæssig dimension

Hvis det måtte være relevant, vil der blive anvendt indikatorer, der analyserer den miljømæssige dimension af markedsåbningen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, f.eks.:

- i) Vedvarende energikilders andel af brutto-elforbruget efter kilde
- ii) Vedvarende energikilders andel af elproduktionen efter kilde
- iii) Indeks for det indenlandske brutto-energiforbrug efter brændstof, herunder gas.

Desuden vil der i fremtiden blive udviklet passende indikatorer til at måle markedsåbningens miljømæssige indvirkning, især hvad angår de strukturændringer inden for transportsektoren, der har indvirkning på miljøet. Disse indikatorer vil f.eks. kunne omfatte den indvirkning, som markedsåbningen inden for lufttransporten har på emissionen af drivhusgasser og de almindelige luftforurenende stoffer, og den indvirkning, som strukturreformer inden for forskellige transportsektorer har på de forskellige transportformers energieffektivitet.

C. Forbrugernes opfattelse af de tilbudte tjenesteydelser

- a) Generel tilfredshed med tjenesteydelserne
- b) Tilfredshed med pris og kvalitet
- c) Kontrakt- og informationsmæssige problemer mellem forbrugere og tjenesteudbydere
- d) Konfliktløsningsindikatorer
- e) Rapporterede vanskeligheder ved skift af udbyder.

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

Politikområde: Det indre marked

Aktivitet: Evaluering af politikker vedrørende det indre marked

TITEL: METODIK TIL HORIZONTAL EVALUERING AF FORSYNINGSPLIGTYDELSER

1. BUDGETPOST (NUMMER OG BETEGNELSE)

B5-3001 Gennemførelse og udvikling af det indre marked

A-7002 Teknisk og administrativ bistand på forskellige aktivitetsområder

2. SAMLEDE TAL

2.1. Samlet rammebevilling (del B): 3,450 mio. EUR som forpligtelsesbevillinger

2.2. Gennemførelsesperiode: 2003-2007

2.3. Samlet flerårigt skøn over udgifterne:

(a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansieringstilskud) (jf. punkt 6.1.1)

Mio. EUR (3 decimaler)

	År					
	2003	2004	2005	2006	2007	I alt
Forpligtelser	0,600	0,600	0,750	0,750	0,750	3,450
Betalinger	0,300	0,600	0,675	0,750	1,125	3,450

(b) Teknisk og administrativ bistand og støtteudgifter (jf. punkt 6.1.2)

Forpligtelser						
Betalinger						

a+b i alt	År					
	2003	2004	2005	2006	2007	I alt
Forpligtelser	0,600	0,600	0,750	0,750	0,750	3,450
Betalinger	0,300	0,600	0,675	0,750	1,125	3,450

(c) Personale- og andre driftsudgifters samlede budgetvirkninger (jf. punkt 7.2 og 7.3)

Forpligtelser/ betalinger	0,474	0,399	0,399	0,399	0,399	2,070

a+b+c i alt	2003	2004	2005	2006	2007	I alt
Forpligtelser	0,924	0,924	1,074	1,074	1,074	5,070
Betalinger	0,624	0,924	0,99	1,074	1,449	5,070

2.4. Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.

Forslaget kræver omprogrammering af de relevante poster i de finansielle overslag.

Omprogrammeringen kan betyde, at bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale må tages i brug.

2.5. Virkninger for budgettets indtægtsside:

Ingen (vedrører tekniske aspekter ved en foranstaltning gennemførelse)

ELLER

Virkningerne er følgende:

3. BUDGETSPECIFIKATIONER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandenes deltagelse	Udgiftsområde i de finansielle overslag
IOU	OB	Nej	Nej	Nej	Nr. 3

4. RETSGRUNDLAG

I overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale af 6.maj 1999 om budgetdisciplin og forbedring af budgetproceduren skal bevillinger under denne post anvendes til at finansiere foranstaltninger, som Kommissionen gennemfører i medfør af sine institutionelle beføjelser.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1. Behov for EU-foranstaltninger

5.1.1. Mål

Målet er at gennemføre årlige evalueringer af leveringen af tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Europa-Parlamentet og Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) (1.3.2002) har anmodet om at få foretaget disse evalueringer. Den foreslåede metodik vil øge antallet af indikatorer, der er til rådighed til at måle konsekvenserne af strukturelle ændringer inden for netværksindustrier, der leverer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. Ved hjælp af denne metodik vil der også regelmæssigt blive foretaget undersøgelser af borgernes mening om disse sektors effektivitet og indvirkningen på markedsåbningen.

5.1.2. Dispositioner, der er truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

En sammenfattende forhåndsevaluering er foretaget af GD MARKT (kan rekvireres). Hertil er der anvendt oplysninger leveret af andre tjenestegrene og modtaget teknisk bistand fra GD ECFIN.

En første horisontal evaluering af forsyningspligtigheder blev foretaget sidste år som led i Cardiff-processen (SEK (2001) 1998). Denne første evaluering viste, at der forelå kvantitative oplysninger, og den hjalp med til at afdække de problemer, der skal løses i forbindelse med fremtidige periodiske evalueringer.

Ved forhåndsevalueringen blev følgende vigtige spørgsmål taget op:

- Hvordan kan man efterhånden udvide disponibiliteten af indikatorer, især hvad angår kvalitative aspekter af effektiviteten i disse sektorer?
- På hvilken måde kan man bedst foretage regelmæssige og periodiske målinger af forbrugernes mening om markedseffektiviteten?
- Hvordan kan man foretage pluralistiske evalueringer med henblik på at tage hensyn til interessenternes synspunkter?

Metodikken besvarer disse spørgsmål på grundlag af en række kriterier, som er angivet i udkastet til meddelelse.

5.2. Indsatsområder og nærmere bestemmelser for støtten

Der vil blive udarbejdet årlige evalueringsrapporter som led i Cardiff-processen. Disse evalueringer forelægges Rådet (det indre marked), Rådet (ECOFIN), Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Evalueringerne vil bestå af tre dele, som modsvarer de tre aktioner, der indgår i evalueringen:

- 1 En analyse af effektiviteten inden for netværksindustrier, der leverer tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, baseret på indikatorer
- 2 En undersøgelse af forbrugernes mening om effektiviteten i disse sektorer og om effekten af markedsåbningen
- 3 En analyse af et centralt horisontalt emneområde, som vil udvide disponibiliteten af indikatorer i fremtiden.

Alle medlemsstater vil være omfattet af evalueringerne.

5.3. Gennemførelsesmetoder

Analysen af effektiviteten vil blive foretaget af Kommissionens tjenestegrene baseret på den information, der leveres som led i kontrakten om teknisk assistance.

En database med indikatorer vil blive udarbejdet og opdateret med teknisk bistand udefra.

Kommissionen vil udarbejde spørgeskemaer til brug ved og rammer for undersøgelsen af forbrugernes holdning samt foretage gennemgribende undersøgelser af horisontale spørgsmål i relation til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse. I dette øjemed vil der blive indgået to rammekontrakter med henblik på at sikre regelmæssig udførelse af disse opgaver.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1. Samlede finansielle virkninger for budgettets del B (hele programperioden)

6.1.1. Finansieringsstøtte

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	2003	2004	2005	2006	2007	I alt
Aktion 1 Horisontale undersøgelser	0,200	0,200	0,250	0,250	0,250	1,150
Aktion 2 Forbrugerundersøgelser	0,400	0,400	0,500	0,500	0,500	2,300
I ALT	0,600	0,600	0,750	0,750	0,750	3,450
	2003	2004	2005	2006	2007	Total
1) Teknisk og administrativ bistand						
a) Kontorer for teknisk bistand						
b) Anden teknisk og administrativ bistand: - intern: - ekstern: <i>heraf til opbygning og vedligeholdelse af administrative edb-systemer</i>						
1 i alt						
2) Støtteudgifter						
a) Undersøgelser						
b) Ekspertmøder						
c) Informations- og publikationsvirksomhed						
2 i alt						
I ALT						

6.2. Beregning af omkostningerne pr. foranstaltning i budgettets del B (hele programperioden)

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Fordeling	Type resultater (projekter, dossierer ...)	Antal resultater (i alt år 1--n)	Gennemsnitlige enheds- omkostninger	Samlede omkostninger (i alt år 1--n)
	1	2	3	4=(2X3)
<u>Aktion 1</u> <i>Horisontale undersøgelser</i>	Rapporter	5	0,230	1,150
<u>Aktion 2</u> <i>Forbrugerundersøgelser</i>	Undersøgelses- rapporter	5	0,460	2,300
SAMLEDE OMKOSTNINGER				3,450

7. VIRKNINGER FOR PERSONALERESSOURCER OG ADMINISTRATIONSUDGIFTER

7.1. Personalemæssige virkninger

Stillingstyper		Eksisterende og/eller nyt personale til forvaltning af foranstaltningen		I alt	Opgavebeskrivelse
		Faste stillinger	Midlertidige stillinger		
Tjenestemænd eller midlertidigt ansatte	A	2		3	<i>Udarbejdelse af spørgeskemaer til og rammer for undersøgelsen, forvaltning af kontrakter, analyse af resultater og udarbejdelse af evalueringsrapport</i>
	B	0,5			
	C	0,5			
Andre personaleressourcer					
I alt		3		3	

7.2. Samlede finansielle virkninger af personaleforbruget

Arten af personaleressourcer	Beløb i EUR	Beregningsmetode *
Tjenestemænd Midlertidigt ansatte	324 000 0	Gennemsnitlig årlig omkostning for én tjenestemand x antal tjenestemænd: 108 000 EUR x 3 tjenestemænd = 324 000 EUR
Andre personaleressourcer (oplys budgetpost)	0	
I alt	324 000	

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

7.3. Andre administrative udgifter som følge af foranstaltningen

Budgetpost (nummer og betegnelse)	Beløb i EUR	Beregningsmetode
Samlet bevilling (Afsnit A7)	450 000	150 000 EUR til det første år + (75 000 EUR x 4 år)
A07002 – Teknisk bistand		
A0701 – Tjenesterejser		
A07030 – Møder		
A07031 – Udvalg, der skal høres		
A07032 – Udvalg, som det ikke er obligatorisk at høre		
A07040 – Konferencer		
A0705 – Undersøgelser og konsultationer		
Andre udgifter (specificeres)		
Informationssystemer (A-5001/A-4300)		
Andre udgifter - del A (specificeres)		
I alt		

Beløbene modsvarer de samlede udgifter i en tolv måneders periode.

I.	Samlet årligt beløb (7.2 + 7.3)	0,324 mio. EUR
II.	Foranstaltningens varighed	5 år
III.	Foranstaltningens samlede omkostninger (I x II)	1,620 mio. EUR

8. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

8.1. Resultatopfølgningssystem

Ikke relevant.

8.2. Hvordan og hvor ofte skal der evalueres?

Den foreslåede metodik vil blive revideret og evalueret i 2006.

9. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Der vil blive anvendt offentlig udbudsprocedure i forbindelse med de førnævnte rammekontrakter.